

Łtos Chelmżyński

Pismo wydawane w Bibliotece poświęcone sprawom miejskim i kulturalno-oświatowym

3 (263) 2023 Numer bezpłatny

www.chelmza.pl

ISSN 1505-6686

Wielkanoc to czas otuchy i nadziei. Czas odradzania się wiary w siłę Chrystusa i drugiego człowieka.

Wszystkim mieszkańcom naszego Miasta życzymy, aby Święta Wielkanocne przyniosły radość oraz wzajemną życzliwość.

Niech Zmartwychwstanie, które niesie odrodzenie, napęlni Was pokojem i wiarą, niech da siłę w pokonywaniu trudności i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Janusz Kalinowski

Burmistrz Miasta

Jerzy Czerwiński

Niech świąteczny czas wprowadzi do Państwa życia spokój, harmonię i radość, a w Państwa domu niech zagości prawdziwie rodzinna atmosfera pełna ciepła i miłości. Zdrowych, pogodnych świąt Wielkanocnych, pełnych wiary, nadziei i miłości. Wesołego Alleluja!

Przewodniczący Rady Powiatu Toruńskiego Paweł Polikowski
oraz radni Rafał Lewandowski i Jacek Kałamarski

Zdrowych, spokojnych, pełnych ciepła
i wzajemnej życzliwości Świąt Wielkiej Nocy

życzą

Pracownicy Banku Spółdzielczego

w Brodnicy

Oddział w Chelmży

Życzymy, aby w tych trudnych czasach Święta Zmartwychwstania Pańskiego przyniosły Państwu spokój, nadzieję i otuchę oraz wiarę w ostateczny triumf Życia nad śmiercią, Radości nad smutkiem i Dobra nad złem.

Dyrektor i pracownicy Powiatowej i Miejskiej
Biblioteki Publicznej w Chelmży

Harcerskie drogi do Niepodległej

Harcerskie drogi do Niepodległej

Dzięki inicjatywie Hufca ZHP w Chełmży i we współpracy z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną na Rynku w Chełmży stanęła ciekawa wystawa plenerowa „Harcerskie drogi do Niepodległej”. Ekspozycja, przygotowana przez Związek Harcerstwa Polskiego, pokazuje udział harcerki i harcerzy sprzed wieku w walce o niepodległość i granice Polski w latach 1914-1921.

Początki ruchu harcerskiego na ziemiach polskich sięgają roku 1910. Dla ówczesnej młodzieży było oczywiste, że to właśnie jej pokoleniu już wkrótce przyjdzie stanąć do walki o wolność. Do niej zaś należało się jak najlepiej przygotować. Program, realizowany wówczas przez poszczególne środowiska skautowe, obok samodoskonalenia duchowego i fizycznego, wiele uwagi poświęcał więc zajęciom terenowym, sanitarnym i stricte wojskowym. Po wybuchu pierwszej wojny światowej młodzież harcerska od razu stanęła do walki o granice Polski, która po 123 latach niewoli miała szansę wrócić na mapę świata.

Wystawę dofinansowano ze środków Programu Niepodległa na lata 2017-2022.

Powiatowy Dzień Czytania Tolkiena

25 marca, to ważny dzień dla wszystkich fanów twórczości J. R. R. Tolkiena. W świecie stworzonym przez pisarza tego właśnie dnia udało się zniszczyć pierścień mrocznego czarnoksiężnika i siły Dobra zatriumfowały nad Złem. Na pamiątkę tego książkowego wydarzenia, 25 marca każdego roku społeczność miłośników Śródziemia obchodzi Międzynarodowy Dzień Czytania Tolkiena.

W tym roku w to wydarzenie zaangażowały się także biblioteki w powiecie toruńskim. Dzięki uprzejmości Wydawnictwa Muza oraz spadkobierców praw do tłumaczenia „Władcy Pierścieni” na język polski, mogliśmy nagrać i zamieścić na

facebookowych profilach bibliotek krótkie filmy z fragmentami książek z tej serii. Czytali zarówno bibliotekarze, jak i czytelnicy z różnych kątów powiatu. Dzięki temu zarówno ci, którzy nie zetknęli się dotąd z twórczością tego kultowego autora fantasy, jak i ci, którzy znają tylko ekranizacje książek, mogli poznać różne fragmenty wielkiej przygody małych hobbitów i ich przyjaciół. Dziękujemy wszystkim, którzy przyłączyli się do akcji!

Dla tych, których ominęło wydarzenie na facebooku, już wkrótce filmy nagrane w chełmżyńskiej Bibliotece zamieścimy na YouTube.

Agnieszka Niwińska

WIADOMOŚCI Z RATUSZA

NABÓR WNIOSKÓW W RAMACH PROGRAMU „Ciepłe Mieszkanie”

W dniu 5 stycznia 2023 r. Burmistrz Miasta Chełmży podpisał umowę na dofinansowanie zadania w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, który finansowany jest przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych na terenie Miasta Chełmża, posiadających założoną księgę wieczystą dla lokalu, pod warunkiem, że w lokalu mieszkalnym nie jest prowadzona działalność gospodarcza. Przy czym przez działalność gospodarczą należy rozumieć również najem, dzierżawę itp. Beneficjentem końcowym programu są osoby fizyczne właściciele – współwłaściciele lokali, dla których jest założona księga wieczysta, o dochodzie rocznym nieprzekraczającym kwoty 120.000 zł, posiadające tytuł prawny wynikający z prawa własności lub ograniczonego prawa rzeczowego do lokalu mieszkalnego, znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, z wyłączeniem najemców lokali.

Program „Ciepłe Mieszkanie” przewiduje dofinansowanie do wymiany źródła ciepła na paliwa stałe (tzw. „kopiuchów”) na:

- kocioł gazowy kondensacyjny,
- kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie,
- ogrzewanie elektryczne,
- pompę ciepła powietrze/woda lub pompę ciepła powietrze/powietrze albo
- podłączenie lokalu do wspólnego efektywnego źródła ciepła.

Dodatkowo możliwe będzie wykonanie:

- instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
- wymiana okien i drzwi,
- wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

Kosztem kwalifikowanym w programie będzie także:

- przygotowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia.

Więcej informacji można uzyskać na stronach internetowych dedykowanych Programowi „Ciepłe Mieszkanie”: <https://czystepowietrze.gov.pl/cieple-mieszkanie>

Poziomy dofinansowania dla poszczególnych grup be-

neficjentów:

Poziom 1 – podstawowy: Beneficjentem końcowym programu „Ciepłe Mieszkanie” może zostać każdy właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego roczne dochody nie przekraczają kwoty 120 tys. zł. Intensywność dofinansowania wyniesie w takim przypadku do 30% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 15 tys. zł na jeden lokal mieszkalny

Poziom 2 – podwyższony: Beneficjentem końcowym programu „Ciepłe Mieszkanie” może zostać każdy właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego średniomiesięczne dochody z ostatniego roku nie przekraczają kwoty:

- 1673 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
- 2342 w gospodarstwie jednoosobowym.

Intensywność dofinansowania wyniesie w takim przypadku do 60% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 25 tys. zł na jeden lokal mieszkalny

Poziom 3 – najwyższy: w przypadku tego progu Beneficjentem końcowym programu „Ciepłe Mieszkanie” może zostać każdy właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego średniomiesięczne dochody z ostatniego roku nie przekraczają kwoty:

- 900 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
- 1260 w gospodarstwie jednoosobowym,

lub jest ustalone prawo do zasiłku stałego, okresowego, rodzinnego lub opiekuńczego. Intensywność dofinansowania wyniesie w takim przypadku do 90% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 37,5 tys. zł na jeden lokal mieszkalny. We wszystkich trzech progach warunkiem otrzymania wsparcia będzie zobowiązanie beneficjenta końcowego, że po zakończeniu realizacji inwestycji w mieszkaniu nie będą zainstalowane żadne źródła ciepła o klasie niższej niż 5 wg normy przenoszącej normę europejską EN 303-5.

Informacje uzupełniające:

1) Deklaracje mogą złożyć jedynie osoby, które są właścicielami bądź współwłaścicielami lokalu mieszkalnego z indywidualnym źródłem ciepła na paliwo stałe znajdującego się w budynku wielorodzinnym na terenie Gminy Miasta Chełmża.

2) Data wystawienia pierwszej faktury nie może nastąpić wcześniej niż data zawarcia umowy o dofinansowanie przez Beneficjenta z Gminą Miasta Chełmża.

3) W przypadku, gdy w lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji, wysokość dotacji jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowa-

dzenie działalności gospodarczej. W przypadku, gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania, (przy czym przez prowadzenie działalności gospodarczej rozumie się również najem, dzierżawę itp. przedmiotowego lokalu mieszkalnego).

4) Otrzymanie dofinansowania na zakup i montaż indywidualnego źródła ciepła w lokalu mieszkalnym nie jest możliwe w przypadku, gdy dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego, w którym znajduje się lokal, którego dotyczy wnioski, istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej lub jest on podłączony do sieci ciepłowniczej. Środki na realizację programu przekazywane będą Gminie Miasta Chełmża w formie dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za pośrednictwem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Gmina Miasta Chełmża zobowiązana została do przeprowadzenia naboru wniosków oraz rozliczenie umów o dofinansowanie dla Beneficjentów końcowych Programu „Ciepłe Mieszkanie”, zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i zaawartą w umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Toruń.

ZAWIADOMIENIE O ZMIANIE WYSOKOŚCI STAWKI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

- Program Asystent Rodziny na 2022 rok!**

W ramach ministerialnego „Programu asystent rodziny na rok 2022”, Gmina Miasta Chełmża otrzymała od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego środki finansowe z Funduszu Pracy w wysokości **3.000,00 zł** na dofinansowanie w jednorazowej formie dodatku do wynagrodzenia asy-

stenta rodziny. Celem Programu była pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny, w tym również realizacji przez asystenta rodziny wsparcia, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, co czyni asystenta rodziny ważnym ogniwem w systemie wsparcia rodzin. Zadania asystenta rodziny określają przepisy art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania te polegają między innymi na opracowaniu wspólnie z osobami zainteresowanymi katalogu możliwych do uzyskania form wsparcia oraz występowaniu w ich imieniu, w celu skorzystania przez nie z należytym pomocy. Okres realizacji zadania: 18 listopada 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku. Realizatorem programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży. Obecnie w Ośrodku zatrudniony jest jeden asystent rodziny, który wspiera 13 rodzin z terenu Chełmży.

NOWE PROGRAMY MINISTERIALNE WSPIERAJĄCE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE!

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023

- Gmina Miasta Chełmża po raz kolejny przystąpiła do programu resortowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, finansowanego ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego. Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży.

Program adresowany jest do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie:

- o znacznym stopniu niepełnosprawności albo,
- o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo,
- traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym/

umiarkowanym stopniu, w tym osoby z niepełno-
sprawnościami sprzężonymi i trudnościami związa-
nymi z mobilnością i komunikacją.

Głównym celem programu jest wprowadzenie usług asy-
stencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia
w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcyjno-
waniu w życiu społecznym.

Zgodnie z treścią Programu usługi asystencji osobistej
mogą polegać na pomocy asystenta w:

1. wykonywaniu czynności dnia codziennego;
2. wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Pro-
gramu w wybrane przez niego miejsce;
3. załatwianiu spraw urzędowych;
4. korzystaniu z dóbr kultury;

Usługę asystenta może świadczyć osoba wskazana przez
uczestnika programu lub jego opiekuna prawnego.

Koszty realizacji usługi asystencji osobistej finansowane
są z Funduszu Solidarnościowego, a co ważne - osoba
korzystająca z tej formy wsparcia nie ponosi żadnych
kosztów.

W trakcie realizacji usług asystencji osobistej nie mogą
być świadczone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne
usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie z dnia 12
marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz.
2268 z późn. zm.), inne usługi finansowane w ramach
Funduszu lub usługi obejmujące analogiczne wsparcie.

**Wysokość środków otrzymanych przez Gminę Miasta
Chełmża z Funduszu Solidarnościowego na realizację
Programu w 2023 roku wynosi 101 102,00 zł.**

OPIEKA WYTCHNINIOWA – EDYCJA 2023

Gmina Miasta Chełmża po raz drugi przystąpiła do kolej-
nego programu resortowego Ministerstwa Rodziny i Po-
lityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023,
finansowanego również ze środków pochodzących z
Funduszu Solidarnościowego.

**Program adresowany jest do członków rodzin lub opie-
kunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:**

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami dorosłymi posiadającymi orzeczenie
o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie
z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji za-
wodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób nie-
pełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo
orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem
o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z
art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r.
o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrud-
nianiu osób niepełnosprawnych).

Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku
zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna we wspól-
nym gospodarstwie domowym z osobą niepełnospraw-
ną i sprawującą całodobową opiekę nad tą osobą.

Celem usług jest odciążenie od codziennych obowią-
zków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnie-
nie czasu na odpoczynek i regenerację. Program będzie
realizowany poprzez świadczenie usług opieki wytchnie-
niowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamiesz-
kania osoby niepełnosprawnej. Przyznając usługę opieki
wytchnieniowej pod uwagę brany jest stan zdrowia oraz
sytuacja życiowa uczestników Programu.

Uwzględnia się potrzeby członków rodzin lub opieku-
nów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą nie-
pełnosprawna, która stale przebywa w domu, tj. nie ko-
rzysta z ośrodka wsparcia lub placówek pobytu
całodobowego, np. ośrodka szkolno-wychowawczego
czy internatu. Koszty realizacji usługi opieki wytchnie-
niowej finansowane są z Funduszu Solidarnościowego, a
osoba korzystająca z tej formy wsparcia także nie ponosi
żadnych kosztów.

Wysokość środków otrzymanych przez Gminę Miasta
Chełmża z Funduszu Solidarnościowego na realizację
Programu w 2023 roku wynosi 97 920,00 zł.

ZWROT PODATKU VAT ZA GAZ w 2023 roku!

- Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczegól-
nej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w
2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, o zwrot po-
datku VAT za gaz mogą się ubiegać te gospodarstwa do-

mowe, które używają gazu do celów grzewczych. Oznacza to, że gaz musi być wykorzystywany do ogrzewania domu lub mieszkania. Zwrotu podatku VAT nie otrzymają więc osoby wykorzystujące gaz tylko w kuchni do gotowania, jak również ci, którzy podgrzewają gazem wodę użytkową.

Ważne: kryterium dochodowe. Kolejnym warunkiem jest kryterium dochodowe, takie samo jakie obowiązywało przy dodatku ostonowym, czyli:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł/os. w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Konieczny jest wpis źródła ciepła do CEEB! Korzystanie z gazu do ogrzewania domu, czy mieszkania musi potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Główne źródło ogrzewania musi być wpisane lub zgłoszone do CEEB do dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania. Równowartość VAT-u zwracana będzie na podstawie faktury za gaz. O przyznanie refundacji podatku VAT można się ubiegać po otrzymaniu, a następnie opłaceniu pierwszej faktury VAT dokumentującej dostarczenie paliwa gazowego w okresie 01.01.2023 – 31.12.2023.

Gdzie złożyć wniosek? Wnioski o refundację podatku VAT można składać w formie papierowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży, ul. Gen. J. Hallera 19, pokój nr 6 (budynek główny) oraz w formie elektronicznej - platforma ePUAP (z katalogu spraw wybrać zakładkę - Pismo ogólne do podmiotu publicznego).

Szczegółowe informacje na temat składania wniosków oraz warunków przyznania zwrotu podatku VAT można uzyskać pod nr tel. 56 675 30 85 w czasie pracy MOPS-u, czyli w godzinach 7.00-15.00, we wtorek w godzinach 8.00-16.00.

MIASTO W KIESZENI – APLIKACJA !GO CHEŁMŹA

Przypominamy, że mieszkańcy Chełmży wciąż mogą korzystać z miejskiej aplikacji mobilnej. Aplikacja jest całkowicie darmowa i oferuje wiele możliwości. Z jej poziomu można m.in. sprawdzić najnowsze informacje, dowiedzieć się więcej o nadchodzących wydarzeniach, ostrzeżeniach meteorologicznych, a nawet usprawnić załatwianie spraw urzędowych.

W !go Chełmża możemy sprawdzić listę czynnych obiektów sportowych, instytucji kultury, a także przedszkoli i szkół. Znajdziemy tam też dane kontaktowe: numery telefonów, adresy mailowe i odnośniki do stron internetowych placówek.

Aplikacja umożliwi sprawdzenie harmonogramu odbioru odpadów i wysokości opłat. Osobną sekcję stanowią także miejskie wodociągi, gdzie dowiemy się m.in. o awariach sieci na terenie miasta.

Bardzo praktyczną opcją jest tzw. e-urząd, znajdziemy tu wnioski do pobrania. Jeden z modułów został poświęcony Inkubatorowi Przedsiębiorczości, gdzie możemy sprawdzić nie tylko dane kontaktowe, ale też warunki naboru, cennik, formularze aplikacyjne, a nawet listę aktualnych najemców. Aplikacja !go Chełmża do pobrania za darmo w sklepie Google Play na telefony z Androidem i IOS.

ZAPISY NA XIX PÓLMARATON I CHEŁMŹYŃSKĄ DZIESIĄTKĘ

Burmistrza Miasta Chełmży zaprasza na XIX edycję Półmaratonu i Chełmżyńskiej Dziesiątki. Biegi odbędą się w dniu 1 maja 2023 r. od godz. 10:00. Więcej informacji oraz zapisy dostępne na stronie internetowej: <https://elektronicznezapisy.pl/event/7884.html>

REKRUTACJA DO SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI MIEJSKICH

Zgodnie zarządzeniem nr 8/CUW/23 Burmistrza Miasta Chełmży z dnia 17 stycznia 2023 r. w sprawie terminów postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, a także terminów składania dokumentów do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz klas pierwszych szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024. Zapisy do klas I szkół podstawowych odbędą się w dniach wyznaczonych przez dyrektorów szkół, zgodnie z obwodem, którym jest adres zamieszkania ucznia. Dyrektor wszczyna proces rekrutacji, w przypadku wolnych miejsc w oddziale, po zapisach uczniów zamieszkałych w obwodach poszczególnych szkół..

**TERMINY POSTĘPOWANIA REKRUTACYJNEGO ORAZ TERMINY POSTĘPOWANIA UZUPEŁNIAJĄCEGO,
A TAKŻE TERMINY SKŁADANIA DOKUMENTÓW DO PRZEDSZKOLI**

Lp.	Rodzaj czynności	Termin w postępowaniu rekrutacyjnym	Termin w postępowaniu uzupełniającym
1.	Złożenie wniosku o przyjęcie do przedszkola z dokumentami potwierdzającymi spełnienie przez kandydata kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym	27.02-31.03.2023 r.	15.05-19.05.2023 r.
2.	Weryfikacja przez komisję rekrutacyjną wniosków o przyjęcie do przedszkola i dokumentów potwierdzających spełnienie przez kandydata warunków lub kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym, w tym dokonanie przez przewodniczącego komisji rekrutacyjnej czynności, o których mowa w art. 150 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe	3.04-7.04.2023 r.	22.05- 26.05.2023 r.
3.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych	14.04.2023 r.	29.05.2023 r.
4.	Potwierdzenie przez rodzica kandydata woli przyjęcia w postaci pisemnego oświadczenia	17.04-28.04.2023 r.	30.05-09.06.2023 r.
5.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów przyjętych i nieprzyjętych	08.05.2023 r.	12.06.2023 r.

**TERMINY POSTĘPOWANIA REKRUTACYJNEGO ORAZ TERMINY POSTĘPOWANIA UZUPEŁNIAJĄCEGO,
A TAKŻE TERMINY SKŁADANIA DOKUMENTÓW DO KLAS PIERWSZYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

Lp.	Rodzaj czynności	Termin w postępowaniu rekrutacyjnym	Termin w postępowaniu uzupełniającym
1.	Złożenie wniosku o przyjęcie do szkoły podstawowej z dokumentami potwierdzającymi spełnienie przez kandydata kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym	13.03-17.03.2023 r.	17.04-21.04.2023 r.
		27.02.-31.03.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	15.05.-19.05.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
2.	Weryfikacja przez komisję rekrutacyjną wniosków o przyjęcie do szkoły podstawowej i dokumentów potwierdzających spełnienie przez kandydata warunków lub kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym, w tym dokonanie przez przewodniczącego komisji rekrutacyjnej czynności, o których mowa w art. 150 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe	do 24.03.2023 r.	do 24.04.2023 r.
		3.04. – 7.04. 2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	22.05-26.05.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
3.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych	23.03.2023 r.	do 26.04.2022 r.
		14.04.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	29.05.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
4.	Potwierdzenie przez rodzica kandydata woli przyjęcia w postaci pisemnego oświadczenia	28.03 – 6.04.2023r.	27.04 - 5.05.2023 r.
		17.04 – 28.04.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	30.05 - 9.06.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
5.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów przyjętych i nieprzyjętych	14.04.2023 r.	9.05.2023 r.
		8.05.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	12.06.2023 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych

O obrzędach, zabytkach i historii

Wiosna przyszła, Marzanna utopiona, spalona, zniszczona, w każdym razie symbol zimy unicestwiony zgodnie z tradycją obowiązującą w różnych miejscach naszego kraju. Topienie Marzanny to jeden ze zwyczajów, który przetrwał wieki, chociaż dziś to bardziej zabawa niż obrzęd. Kiedyś Marzanna, według ludowych podań, to była słowiańska bogini symbolizująca śmierć. Gdy po jesieni obumierała przyroda, wierzono, że to przez Marzannę, dlatego jej unicestwienie oznaczało budzenie się przyrody do życia.

Tym, którzy pasjonują się poznawaniem starych obyczajów ludowych lub jeszcze wcześniejszych - pogańskich, starosłowiańskich, chcielibyśmy polecić literaturę, jaką nabyć można w Punkcie Informacji Turystycznej w Chełmży. Bardzo rzeczowo o obrzędowości naszego regionu mówi książka „Rok obrzędowy na Pomorzu” Bożeny Stelmachowskiej. To kompendium wiedzy o tym, co kiedyś działo się na polskiej wsi i skąd takie zachowania się wzięły. Ciekawą pozycją jest też „Magia ludowa Pomorza i Kujaw” Anny Koprowskiej – Głowackiej. Dowiemy się z niej, jakie kiedyś sto-

sowano w ludowej obyczajowości praktyki magiczne, czemu służyły, komu pomagały.

Ale równie fascynujący jest przecież świat legend związanych z naszą najbliższą okolicą. Koprowska - Głowacka jest autorką kilku zbiorów: „Legend Chełmińskich”, „Legend krzyżackich”, „Legend i podań ziemi chełmińskiej”. Natomiast Otto Knoop przybliży świat podań i baśni z terenów położonych bliżej morza, w książce „Legendy Pomorskie”.

Niektórzy lubią natomiast zagłębić się w fantastyczny świat wykreowany na bazie ludowych podań o świecie nadprzyrodzonym, nieznanym. Konfrontacje z przedziwnymi stworami - wodnicami, jeziornicami, moranami, czyli kobiecymi demonami z wód, zapewni nam książka „Panny wodne”; natomiast strzygi, piektony, polnice czy szemichy – to istoty, z którymi się zetkniemy czytając „Bestiariusz Pomorski” Daniela Kalinowskiego.

Z niesamowitymi sytuacjami, ale w wersji lżejszej, dla dzieci, można się spotkać w serii „Duchy, zjawy i ukryte skarby” opowiadającej o niezwykłych miejscach województw:

kujawsko – pomorskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego.

Wiele strachów i lęków w dawnych czasach przekładało się na działania często zupełnie irracjonalne. Takimi były na przykład procesy i w efekcie wyroki na tzw. czarownicach, co skutkowało publicznymi egzekucjami, najczęściej w formie spalania na stosie. Temat ten można zgłębić dzięki książce „Czarownice z Pomorza i Prus”.

Ale ważna jest przecież nasza najbliższa historia, dlatego w Punkcie dostępne są dwie fabularyzowane pozycje regionalisty Kazimierza Trybalskiego. Dostaliśmy wznowienie powieści „Wzgórze nad jeziorem” o początkach naszego miasta i budowaniu zrębów katedry Św. Trójcy oraz powieść biograficzną „Chrystian” o biskupie, na terenach misyjnych którego powstała diecezja chełmińska. A że pierwotna historia naszej ziemi chełmińskiej to aspekt krzyżacki, mamy więc broszurę Trybalskiego pt. „Krzyżacy. Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie”. A jak Krzyżacy, to warto przyrzeć się bliżej ich niesamowitym budowlom, zwłaszcza zamkom, które bliżej można poznać z broszur Piotra Skrzyńskiego - „Zamki krzyżackie” i „Zamki Powiśla i Żuław”.

Każdy znajdzie w naszej ofercie coś dla siebie, każdy może się zaopatrzyć się w lekturę na wiosnę. Zapraszamy!

A. Brzozowska

Krzyżu święty nade wszystko!

Podczas Triduum Paschalnego, a zwłaszcza w Wielki Piątek, katolicy w sposób szczególny adorują krzyż, na którym umarł Jezus Chrystus. W oddawaniu czci temu świętemu znakowi Męki Pańskiej pomagają liczne krzyże i krucyfiksy znajdujące się w świątyniach – w ołtarzach, na belkach tęczowych, jako detale. Warto sobie jednak uświadomić, czym był krzyż i na czym polegało ukrzyżowanie; trzeba wiedzieć, że Chrystus został skazany na wyjątkowo okrutną kaźń.

Kara śmierci przez ukrzyżowanie

w starożytności uchodziła za jedną z najbardziej okrutnych, ale także hańbiących. Uśmiercano w ten sposób niewolników czy wyjątkowo brutalnych przestępców. Cała ta barbażyńska ceremonia odbywała się w miejscach publicznych, na oczach tłumu, co miało być przestrogą dla potencjalnych zbrodniarzy.

Skazaniec najpierw był biczowany, potem sam musiał dźwigać część krzyża, na którym miał umrzeć. Wbrew popularnym przedstawieniom Drogi Krzyżowej Jezusa,

skazaniec nie niósł całego krzyża. Był przywiązywany do poprzecznej jego belki, a ręce skrupowane miał tak, by upadając nie mógł się zastonić i uderzać o ziemię głową.

Jezus na miejsce kaźni dotarł po biczowaniu i trzech upadkach. Tam przybito go do belki, którą niósł. I wbrew wielu obrazom Chrystusa Ukrzyżowanego, więźniowi nie przebijano dłoni, ale przeguby rąk.

Krzyż był bardzo precyzyjnym i niezwykle brutalnym narzędziem tortur, bowiem skazany, z powodu uniesionych ramion, dusił się pod swoim ciężarem. Przez cały czas musiał podnosić się na nogach – przybitych do belki – by zaczerpnąć powietrza. Gdy zabrakło mu na to siły, umierał. Bardzo często kaźń ukrzyżowanego trwała wiele godzin, a nawet dni. Jeśli jednak władze chciały przyspieszyć śmierć skazanego, wystarczyło połamać mu golenie (tak zrobiono z łotrami ukrzyżowanymi wraz z Chrystusem), ponieważ człowiek z połamanymi nogami nie mógł się podnosić, by oddychać. Wtedy szybko umierał.

Krzyż, będący znakiem strasznej śmierci w mękach, stał się symbolem wyrażającym i syntetyzującym całą wiarę chrześcijan. Czcząc go, wierni pamiętają nie tylko o Męce Pańskiej, ale także o zmartwychwstaniu. Od epoki pierwszych chrześcijan krzyż był znakiem wiary w Boga, Jego miłości i przewyższającej śmierć i nadziei na życie wieczne.

Już w pierwszych wiekach chrześcijaństwa pojawiły się przedstawienia krzyża w różnej formie, w malarstwie i rzeźbie. Ten prosty znak przynależności do Boga i Chrystusa rysowany był na ścianach katakumb chrześcijańskich i na nagrobkach. Przez stulecia przedstawienia Chrystusa na krzyżu - krucyfiksy - stały się obecne w każdym domu i w każdej świątyni. Tak jak w naszej konkatedrze.

W nawie północnej, w kaplicy Św. Krzyża, stoi piękny późnobarokowy ołtarz wykonany z różnobarwnego marmuru i alabastru. Wzniesiony na polecenie biskupa Andrzeja Stanisława Kostki Załuskiego przez Giovanniego Baptistę Cocchiego w 1744 r. (dokładnie 28 września, co sugeruje data na cokole). Artysta wzorował się na ołtarzu św. Ignacego z kościoła Il Gesu w Rzymie.

Ołtarz Św. Krzyża zwieńczony jest okazałą koroną księżęcą, podtrzymywaną przed dwa anioły, z pelikanem na szczycie. Poniżej, w półkolistej niszy umieszczono grupę Ukrzyżowania, wykonaną z polichromowanego drewna. Krucyfiks oraz figury Matki Bożej i św. Jana ustawione są na wzniesieniu, w którym wykuto grób Chrystusa, pełniący funkcję tabernakulum. Ołtarz podtrzymują pary jońskich kolumn, po obu ich stronach stoją rzeźby aniołów z płodami ziemi w rękach.

Z nieistniejącego już Ołtarza Najświętszego Sakramentu zachował się jego element - drewniana płaskorzeźba, wykorzystana jako antependium ołtarza Św. Krzyża. Na płaskorzeźbie widnieją: narzędzia męki Pańskiej, tzw. Arma Christi (gwoździe, młotki, obcęgi, włócznia, drabina) oraz chusta św. Weroniki z odbiciem twarzy Chrystusa (Vera Ikona), trzymana przez anioły.

„Zdjęcie z krzyża” to obraz w ołtarzu św. Franciszka, w nawie południo-

wej. Namalowany według wzorca graficznego P.P. Rubensa przedstawia grupę zaangażowaną przy zdejmowaniu ciała Chrystusa z krzyża. Dynamizm i realizm tej sceny miały skłaniać do jak najgłębszego przeżycia śmierci Pańskiej. Świetne zastosowanie skrótów perspektywicznych i znajomość anatomii pozwala widzom dogłębnie wczuć się w dramatyzm sytuacji. Natomiast w dolnej części ołtarza mamy niezwykle późnogotycką rzeźbę, choć spokojniejszą w wyrazie, jednak również bardzo emocjonalną – złożenie do grobu. Na szczycie ołtarza widzimy mały krucyfiks, połączenie więc kolejnych motywów od góry daje ciąg tematyczny: ukrzyżowanie, zdjęcie z krzyża, złożenie do grobu, składający się na rozegrany dwa tysiące lat

temu dramat.

Do motywu Drogi Krzyżowej należy wolnostojąca figura Chrystusa dźwigającego krzyż w kaplicy Św. Krzyża. Ta gotycka rzeźba (z pierwszej połowy XV wieku) przetrwała pożar katedry w 1422 roku podczas wojny golubskiej, podobnie jak grupa Ukrzyżowania stojąca w nawie północnej. Składa się w naturalnej wielkości krucyfiksu: figury Chrystusa konającego na krzyżu, pod którym stoją postacie Matki Bożej i św. Jana. Ożywienie tych figur przez zwrot głów kontrastuje z zastygłym w bezruchu, rozpiętym na krzyżu Chrystusem. Cierpienie Ukrzyżowanego udziela się patrzącym wiernym. Uwagę zwraca oryginalne, rzadko spotykane ułożenie nóg Chrystusa, w formie skrzyżowanej, jak również prawidłowe umieszczenie gwoździ przebijających nie środek dłoni, a nadgarstki postaci.

Inny krucyfiks zobaczyć możemy, jak zawsze, na belce tęczowej nad prezbiterium. Pod nim stoją figury: Maryi, św. Jana oraz Marii Magdaleny. Ta późnogotycka grupa Ukrzyżowania przetrwała z kolei pożar w 1950 roku, jedynie rzeźba Chrystusa uległa częściowemu zniszczeniu.

Niewielką gotycką figurkę Chrystusa fraszobliwego z krzyżem znajdziemy też na szczycie renesansowej ambony.

**Tekst. Alina Brzozowska
Fot. Marcin Seroczyński**

Stanisław Walter Powstanie Styczniowy z Chełmży

W tym roku przypada 160. rocznica Powstania Styczniowego, które było najdłużej trwającym polskim zrywem niepodległościowym w czasach zaborów.

Stanisław Walter

Powstanie styczniowe wybuchło 22 stycznia 1863 r. i trwało do jesieni 1864 r. Pochłonęło kilkadziesiąt tysięcy ofiar i miało duży wpływ na dążenia niepodległościowe kolejnych pokoleń Polaków.

Uczestnikiem Powstania Styczniowego był chełmżanin -porucznik Stanisław Walter, jeden z nielicznych powstańców mieszkających na Pomorzu. Przez swoje zasługi w

walce o niepodległość Polski darzony był wielkim szacunkiem, nie tylko w Chełmży. Ale to właśnie większość społeczeństwa chełmżyńskiego oddawała hołd weteranowi, zapraszając go na wszystkie patriotyczne wydarzenia i sadzając zawsze w pierwszym rzędzie. Honory powstańcowi oddawali nawet generałowie. O jego zasługach pisano też w ogólnopolskich gazetach.

Stanisław Walter urodził się 1 wrze-

śnia 1845 r. w Wroniawach pod Wolsztynem. Jako siedemnastoletni młodzieniec na wieść o wybuchu powstania 22 stycznia 1863 r. przedarł się przez kordon graniczny, by wziąć udział w zrywie przeciwko rosyjskiemu zaborcy. W walkach z Moskalami pod Ostrowem i Kaliszem z trudem uszedł z życiem. Jego oddział, składający się z trzynastu powstańców, został rozbity, a sam Stanisław Walter cudem się uratował. Jego towarzysze polegli i zostali pochowani z zbiorowej mogile w Nowej Wsi pod Kaliszem.

Po Powstaniu Styczniowym Stanisław Walter pracował, jak to określano, na polu narodowym i społecznym. Udzielał się patriotycznie, niezmiennie agitując przeciwko zaborcy. Za swoją odważną postawę często był prześladowany, również przez władze pruskie, i kilkakrotnie karany.

Do Chełmży Stanisław Walter przeprowadził się w 1914 r. Był członkiem wielu organizacji wojskowych zrzeszających weteranów, a także kilku stowarzyszeń. Wśród mieszkańców porucznik Stanisław Walter był uważany za symbol wolności i walki o niepodległość ojczyzny. Zwłaszcza w okresie międzywojennym, kiedy tę niepodległość odzyskano. Prasa międzywojenna pisała tak: „Rzadko komu dane było zdobyć taką powagę w Chełmży i okolicy, jaką cieszył się porucznik Stanisław Walter. Zawdzięczał to swej pracy, jak i szczególnym przymiotom osobistym”.

O powstańcu z Chełmży nie zapo-

Stanisław Walter podczas jubileuszu Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w 1938 r. - siedzi pierwszy z lewej

mniały również władze województwa. W 1933 r., w siedemdziesiątą rocznicę Powstania Styczniowego, wojewoda pomorski złożył listy gratulacyjne i uhonorował żyjących jeszcze powstańców. Naszemu weteranowi wojewoda napisał następujące słowa: „W związku z 70-letnią rocznicą Powstania Styczniowego 1863 r. przypadająca dnia 22 stycznia przesyłam Panu, jako uczestnikowi powstania i bojownikowi o Wolność i Niepodległość Polski, wyrazy hołdu i czci oraz pamięci o Nim społeczeństwa polskiego na Pomorzu.” Obchodom rocznicowym towarzyszyły uroczystości w całym województwie pomorskim. Mieszkańcy poszczególnych miast oddawali cześć pięciu żyjącym weteranom Powstania Styczniowego, a wśród nich Stanisławowi Walterowi z Chełmży.

Porucznik Walter zmarł 25 sierpnia 1938 w wieku 93 lat. Spoczął na cmentarzu garnizonowym w Toruniu. Jego pogrzeb był wielką manifestacją patriotyczną. Prasa relacjonowała ceremonię pogrzebową w następujący sposób:

„W ubiegłą niedzielę, (28 sierpnia 1938 r.) odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku jednego

z ostatnich na Pomorzu weteranów powstania styczniowego, śp. porucznika Stanisława Waltera z Chełmży. Obrzędy pogrzebowe rozpoczęły się już w piątek w Chełmży eksportacją zwłok do kościoła pokatedralnego. Nabożeństwo żałobne zostało odprawione w sobotę, (27 sierpnia 1938 r.), również w Chełmży. Wyprowadzenie zwłok z kościoła w Chełmży na krańce miasta odbyło się w niedzielę o godz. 15. Końcowe obrzędy pogrzebowe odbyły się w Toruniu. O godz. 16.30 u zbiegu ul. Grudziądzkiej i Kościusz-

ki zebrały się liczne delegacje wojackie ze sztandarami i wieńcami, oraz wielkie rzesze publiczności. Udział w uroczystości wzięł starosta Tadeusz Bruniewski.

Po dowiezieniu zwłok do Torunia, złożono je na lawetę armatnią, po czym kondukt żałobny ruszył w stronę cmentarza garnizonowego. Na przedzie kroczyła orkiestra wojskowa, bateria artylerii i delegacje. Kondukt prowadzili ks. prob. Paweł Goga w asyście dwóch księży. Wzdłuż ulicy, którą kroczył kondukt, stały wielkie rzesze mieszkańców miasta. Zwłoki pochowano na cmentarzu garnizonowym przy ul. Grudziądzkiej. Nad otwartą mogiłą wygłosił przemówienie por. rezerwy Józef Gierszewski z Chełmży. Orkiestra odegrała marsza żałobnego. Z honorami wojskowymi pożegnano na wieki jednego z niewielu już pozostałych przy życiu bohaterów powstania styczniowego”.

Porucznik Stanisław Walter za swoje zasługi został odznaczony m.in. Krzyżem Niepodległości z Mieczami i Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta.

Marcin Seroczyński

**Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe
Zbiory Biblioteki w Chełmży**

Grób Stanisława Waltera na cmentarzu garnizonowym w Toruniu

Dzieła Klubu Niteczka

Dzieła zręcznych palców Pań z Klubu Niteczka zachwycały nas już niejednokrotnie. O tym, że przyjaciółki Biblioteki są kobietami wielu talentów, przekonaliśmy się podczas kolejnych warsztatów. Od dłuższego czasu pod okiem ekspertki powstawały wspaniałe palmy wielkanocne. Spójrzcie, jakie piękne!

Plebiscyt na Najlepszego Sportowca 2022

17 marca 2023 w Chełmżyńskim Ośrodku Kultury odbyło się podsumowanie Plebiscyt na Najlepszego Sportowca 2022. Kandydatów do plebiscytu zgłaszali trenerzy chełmżyńskich klubów sportowych. Pięć klubów zaprezentowało w sumie 10 zawodników. Komisja, składająca się z trenerów i przedstawicieli urzędu miasta, wyłoniła zwycięzców.

Oto wyniki Plebiscytu:

- Trener Roku 2022 – Tomasz Szwed,
- I miejsce – Zofia Więćławska – Klub Sportowo – Turystyczny „Włókniarz”,
- II miejsce – Klaudia Górzyńska – Klub Sportowo – Turystyczny „Włókniarz”,
- III miejsce – Wiktoria Ścibior – Chełmżyńskie Towarzystwo Wioślarskie 1927.

Pozostali zawodnicy otrzymali wyróżnienia:

- Maja Górską – Uczniowski Klub Sportowy „Włókniarz” Chełmża,
- Bartosz Osiński – Uczniowski Klub Sportowy „Włókniarz” Chełmża,
- Wiktor Bolechowicz – Klub Sportów i Sztuk Walki „Samurai Spirit Dojo”,
- Bartosz Bolechowicz – Klub Sportów i Sztuk Walki „Samurai Spirit Dojo”,
- Jarosław Zawistowski – Międzyszkolny Klub Sportowy (sekcja modelarska),
- Arkadiusz Fiszer – Międzyszkolny Klub Sportowy (sekcja modelarska),
- Nikodem Zaporowicz – Chełmżyńskie Towarzystwo Wioślarskie 1927.

Nagrody wręczył burmistrz Jerzy Czerwiński

Kolegium redakcyjne: Alina Brzozowska, Marcin Seroczyński, Artur Stankiewicz.

Redakcja przyjmuje uwagi, ogłoszenia i reklamy codziennie w godz. od 11⁰⁰ do 14⁰⁰. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam oraz terminy podane przez inne instytucje. **Skład:** Maciej Kaźmirek. **Wydawca:** Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży, tel. (56) 675-61-33. **Strona internetowa:** www.pimbp.pl, **e-mail:** pimbp@pimbp.pl.

Druk: Machina Druku - ul. Kociewska 26F, 87-100 Toruń, tel. (56) 651 97 87.

Redakcja przyjmuje odpłatnie ogłoszenia i reklamy

Plebiscyt na Najlepszego Sportowca 2022

POWITANIE WIOSNY

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński

Fot. Marcin Seroczyński